

Dubbla straff för grovt vapenbrott

Gunnar Strömmer (M), justitieminister

Richard Jomshof (SD), ordförande i justitieutskottet

Torsten Elofsson (KD), rättspolitisk talesperson

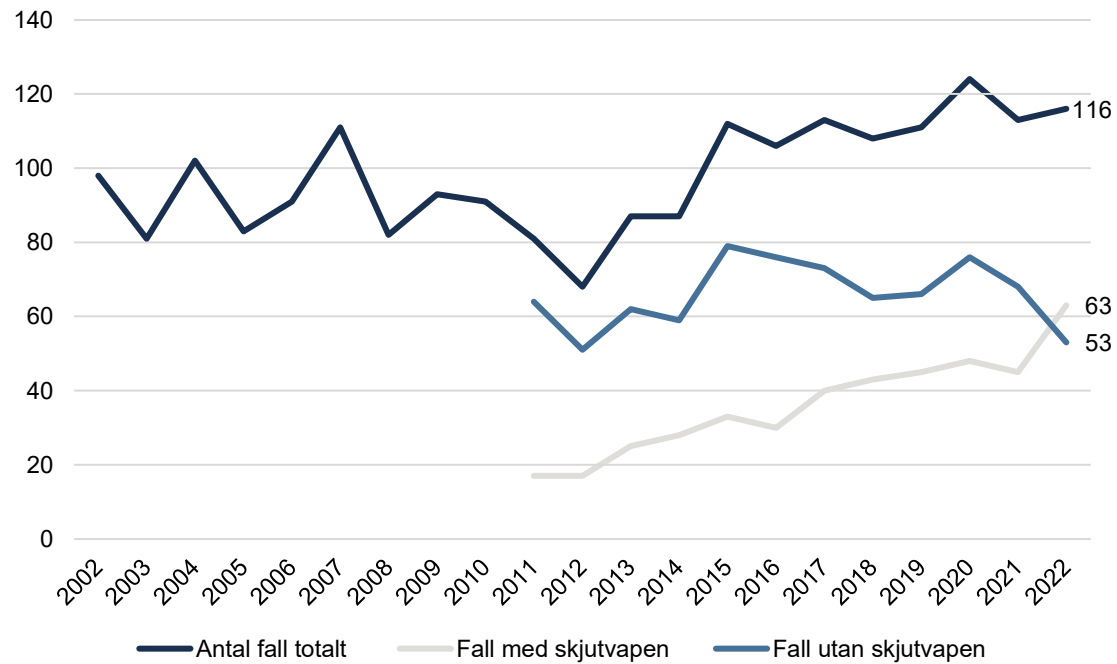
Juno Blom (L), rättspolitisk talesperson

27 april 2023

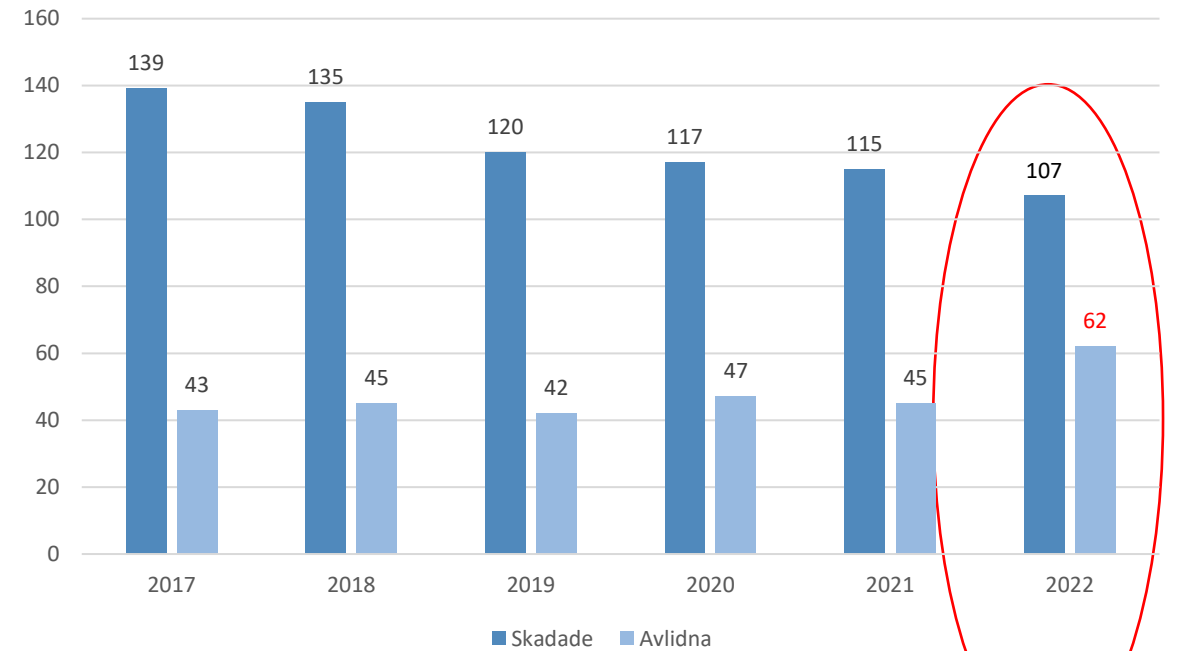

Det dödliga skjutvapenvåldet har ökat

Det dödliga våldet över tid (Brå)

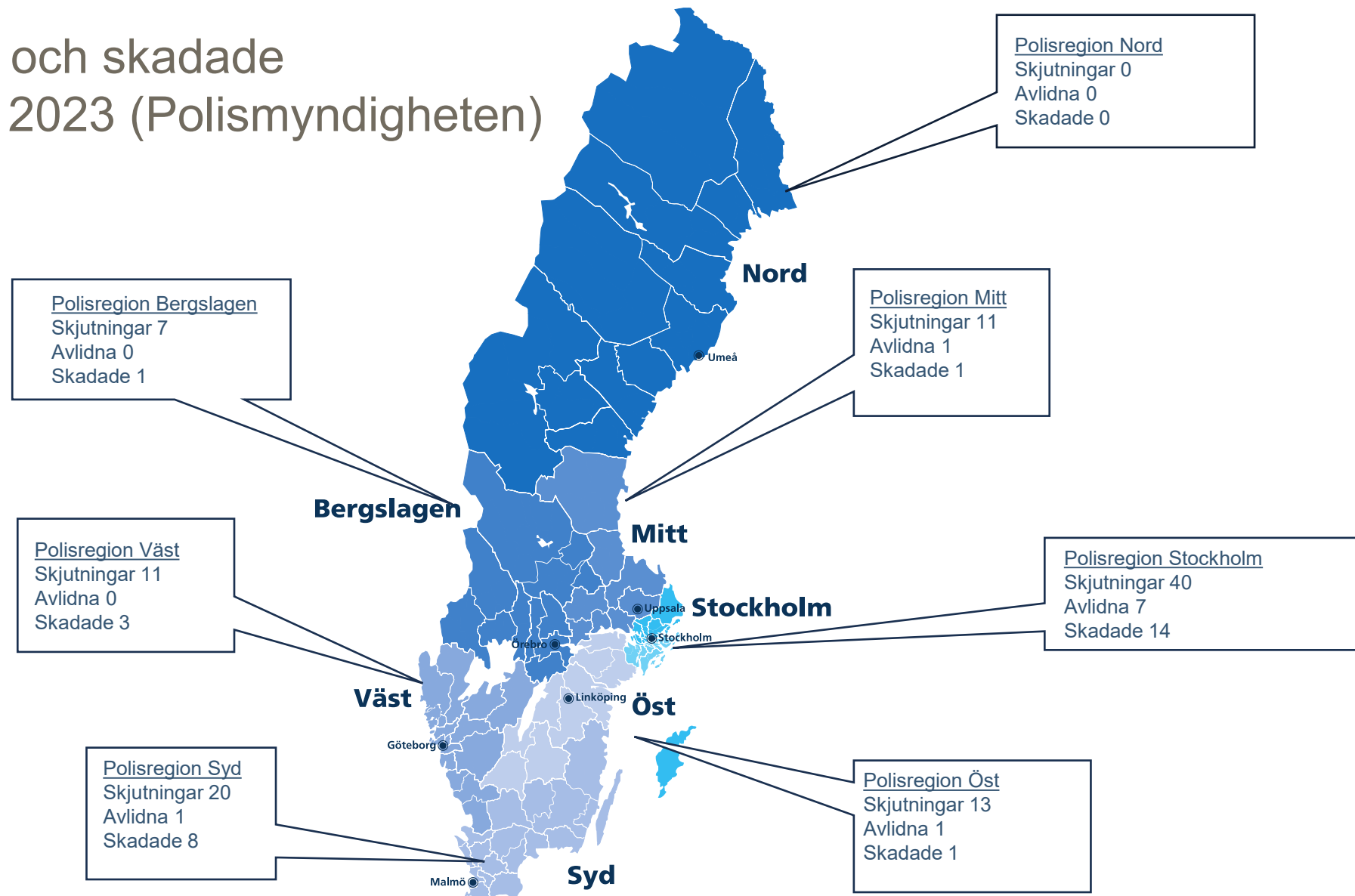

Skadade och avlidna till följd av skjutningar (Polismyndigheten)

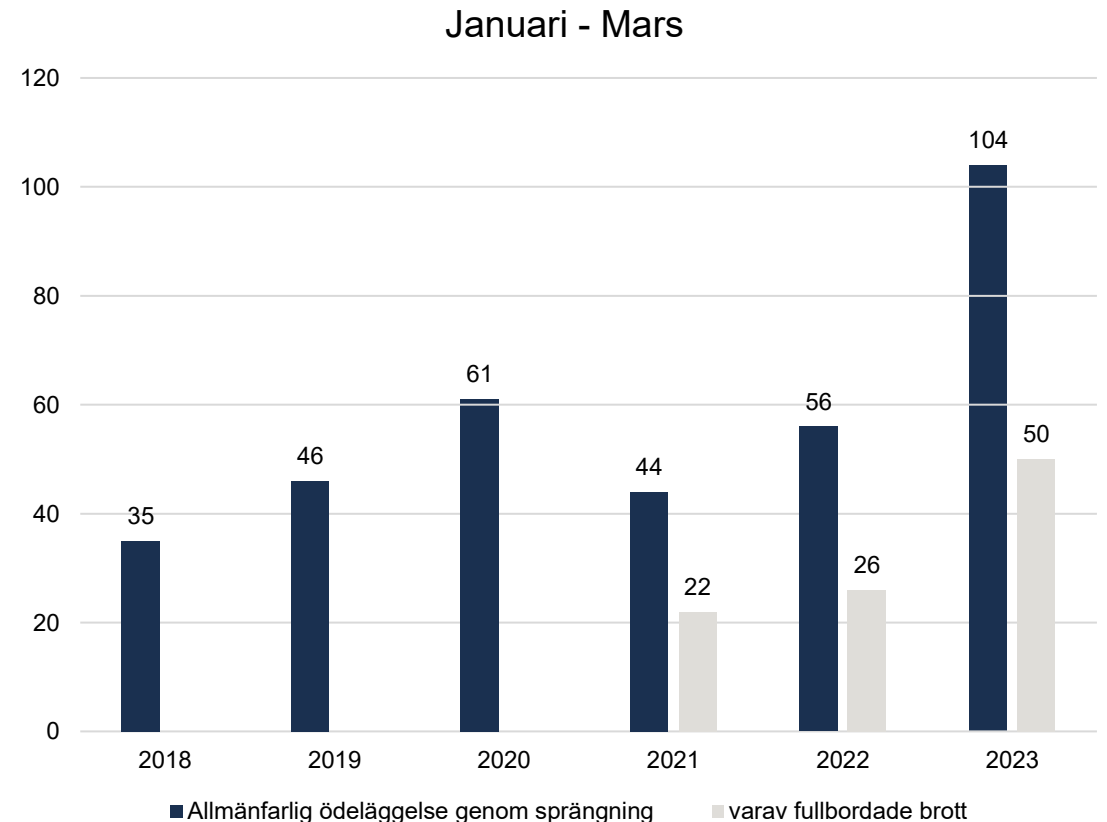
Skjutningar, avlidna och skadade från januari -17 april 2023 (Polismyndigheten)

Hela landet
Skjutningar 102
Avlidna 10
Skadade 28

Stor ökning av sprängningar första kvartalet 2023

- Antalet anmälda fall av sprängningar har ökat kraftigt under första kvartalet 2023.
- Antalet fullbordade sprängningar är nästan dubbelt så många som 2022.
- Ökningen har framförallt skett i region Stockholm och Syd.

De kriminella nätverken – 30 000 personer

- Polismyndigheten bedömer att cirka 9 000 aktörer ingår i de kriminella nätverken.
- Antalet runt dessa aktörer som ”medmisstänkta” uppskattar polisen uppgår till ca 21 000 personer.
- Nätverken har olika karaktär. Välorganiserade med starka hierarkier eller lösare sammansatta där maktförhållanden och lojaliteter kan skifta snabbt.
- Allt grövre våld på offentliga platser och mot flerfamiljshus – likgiltighet för oskyldiga.
- Insocialisering av barn och unga – äldre kriminella skyddar sig från exponering och straff.

Våldsvågen i Stockholm

- En exceptionell situation – grovt och hänsynslöst våld. Många av de inblandade är mycket unga.
- Hård belastning på polisen och andra – kraftiga resursförstärkningar från andra delar av landet.
- Polisen mobiliserar inom särskilda händelsen ”Frank” och den nationella insatsen ”Frigg”.
- Nära 100 häktade kopplade till Frank (per 24 april).
- 131 vapen (varav 31 automatkarbiner) och 10 handgranater i beslag sedan juldagen (till 24 april).

Det första halvåret – historisk omläggning av kriminalpolitiken

1. Omfattande budgetsatsningar på hela rättsväsendet, särskilt på polisen.
2. Nya och omarbetade nationella strategier.
3. Rådet mot organiserad brottslighet.
4. Effektivare verktyg och lagstiftning – särskilda insatser mot unga förövare.
5. Särskilt fokus på brottsoffer.

Effektivare verktyg mot de kriminella gängen – exempel på viktiga processer som är igång

Tidsbegränsade
visitationszoner (utredning
beslutad 19 december 2022).

System med anonyma
vittnen, utvärdering av
kronvitnessystemet och
stärkt sekretess under
förundersökning (utredning
beslutad 19 december 2022).

Skärpta straff för brott i
kriminella nätverk
(proposition beslutad 26
januari 2023).

Ny huvudregel i
sekretesslagstiftningen
(tilläggsdirektiv beslutade
den 26 januari 2023).

Utökade möjligheter att
använda hemliga och
preventiva tvångsmedel
(tilläggsdirektiv 26 januari,
lagrådsremiss beslutad 5
april).

Lättnader för
kamerabevakning i vissa
verksamheter (utredning
beslutad 23 mars 2023).

Behov av ytterligare skärpta straff

- Den organiserade brottsligheten måste bekämpas med full kraft.
- Straffen för vissa brott med tydlig koppling till det grova våldet, som skjutningar och sprängningar, måste skärpas.
- Straffen måste på ett tydligare sätt än idag återspegla allvaret i brotten.

Skärpta straff för brott som möjliggör skjutningar och sprängningar

I en promemoria som gått i snabbspår föreslås skärpta straff för allvarigare former av:

- Vapeninnehav
- Otillåten hantering av explosiva varor
- Smuggling av vapen och explosiva varor

Dessa brott har en tydlig koppling till det grova våldet och är vanligt förekommande inom kriminella nätverk.

Straffskalorna enligt förslaget

Nuvarande

Ringa: Böter – 6 mån

Normalgrad: 14 dagar – 3 år

Grovt: 2 år – 5 år

Synnerligen grovt: 4 år – 7 år

Enligt förslaget

Oförändrat

14 dagar – 5 år

4 år – 7 år

6 år – 10 år

- Detta innebär dubbelt minimistraff för grovt vapenbrott.
- En annan följd av ändringarna är att hemlig rumsavlyssning, s.k. buggning, kan användas vid grova vapenbrott.

Förväntad effekt

- Polismyndighetens bedömning är att de straffskärpningar som skett för vapenbrott det senaste decenniet varit viktiga i kampen mot skjutningar i kriminella sammanhang och att rätt grupp av gärningspersoner har lagförts för grova och synnerligen grova vapenbrott.
- Innehav av vapen är många gånger en förutsättning för det grova våldet. Med skärpta straff för tex. grovt vapenbrott finns en förväntan om en avhållande effekt, men också om längre fängelsestraff för gängkriminella.

Vägen framåt

- Promemorian ska nu skickas på remiss.
- Därefter kommer den att beredas inom Regeringskansliet.
- Straffskärpningarna föreslås träda i kraft 1 april 2024.

Regeringen agerar efter färsk HD-dom

”Mordet vid busshållplatsen” meddelad den 14 februari 2023

- Domen, som rör värdering av indirekt bevisning, bedöms få positiv effekt på brottsbekämpningen, inte minst vid skjutningar i kriminella miljöer där det ofta saknas vittnen och bevisningen därför består av indicier.

”Den okända lagringsplatsen” meddelad den 30 mars 2023

- Domen bedöms få positiv effekt då den slår fast att myndigheter får hämta in information som finns lagrad elektroniskt utanför Sverige, t.ex. genom en mobiltelefon som tagits i beslag från en misstänkt.

”Vapenattrappen” meddelad den 14 april 2023

- Domen, som friade en person från ansvar för försök till grovt vapenbrott, bedöms få negativ effekt på brottsbekämpningen eftersom det är vanligt att polisen byter ut riktiga vapen mot attrapper.
- Regeringen agerar: Frågan förs in i en utredning som tillsätts inom kort för att se över och modernisera de osjälvständiga brottsformerna så att fler döms till ansvar för t.ex. försök, förberedelse och stämpling.

Dubbla straff för grovt vapenbrott

Gunnar Strömmer (M), justitieminister

Richard Jomshof (SD), ordförande i justitieutskottet

Torsten Elofsson (KD), rättspolitisk talesperson

Juno Blom (L), rättspolitisk talesperson

27 april 2023

